

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת ג'מילה ג'בארין כליפה

התובעים

1. ח.ג.

ע"י ב"כ עו"ד אחמד רוסלאן ואח'

2. ת.ג.

3. ח.ג.

שניהם ע"י ב"כ עו"ד אמיל זועבי

נגד

הנתבע

ע.ג.

ע"י ב"כ עו"ד הישאם הווארי

פסק דין

בפני תביעה למתן פסק דין הצהרתי לביטול הסכם חלוקת עיזבון מחמת זיוף, ותיקון רישום זכויות הבעלות בלשכת רישום המקרקעין, משמו של הנתבע לשם כל היורשים בחלקים שווים.

רקע עובדתי-

1. התובעים והנתבע הם אחים, והם ילדיהם של המנוחים מ.נ. ז"ל.
2. האב המנוח מ.ג. להלן "האב המנוח" נפטר ביום 27/2/1984, ואחר עיזבונו ניתן צו ירושה ע"י בית השרעי ביום 13/4/1985 ולפיו, אשתו נ' יורשת 4/32 מהעיזבון וכל אחד מארבעת ילדיו (התובעים והנתבע) יורשים 7/32 מהעיזבון.
3. האם המנוחה נ' (להלן: "האם המנוחה") נפטרה ביום 11/9/2017, ואחר עיזבונה ניתן צו ירושה ע"י הרשם לענייני ירושה ביום 29/10/2018 ולפיו, יורשיה הינם ילדיה התובעים והנתבע מס' 3 בחלקים שווים, כך שכל אחד יורש 1/4 מהעיזבון.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

4. המשפחה התגוררה בבית מגורים שהוקם על המקרקעין הידועים X, אשר נמצא בשטח בנוי
בX (להלן: המקרקעין-בית המגורים). בית המגורים שימש למגורי ההורים המנוחים
הנ"ל ומשפחתם, עד יום פטירתם (להלן: "נכס העיזבון").
5. המקרקעין נרשמו ביום 29/3/1995 על שם רשות הפיתוח בלשכת רישום המקרקעין, וזאת
לאחר הסדר.
6. על פי הנתבע, הנתבע הציג בפני מנהל מקרקעי ישראל הסכם חלוקת עיזבון מיום 9/4/2011
החתום, לכאורה, ע"י כל היורשים (האם המנוחה והצדדים כאן) בפני עו"ד X ולפיו
היורשים של עיזבון האב המנוח מוותרים על חלקם במקרקעין הנ"ל, לטובת היורש-
הנתבע.
7. על סמך צו הירושה והסכם חלוקת העיזבון, העביר מנהל מקרקעי ישראל, ללא תמורה,
את הבעלות במקרקעין לנתבע, בהתאם להסכם מכר מיום 23/11/2011, והנתבע נרשם
בהתאם להסכם המכר, כבעלים בלשכת רישום המקרקעין ביום 17/6/2012.
8. התובע מס' 1 הגיש את התביעה שבנדון נגד כל אחיו היורשים
ונגד רשם המקרקעין, לביטול הסכם חלוקת העיזבון ולביטול הרישום בלשכת רישום
המקרקעין, בטענה כי חתימתו וחתימת האם המנוחה על ההסכם זויפה.
במסגרת התביעה, ניתן צו מניעה זמני האוסר על הנתבע לעשות כל דיספוזיציה בנכס עד
למתן פסק דין.
9. הנתבע הגיש כתב הגנה וביקש לדחות את התביעה, עיקר טענתו שכל היורשים חתמו על
הסכם חלוקת העיזבון מרצונם הטוב והחופשי.
10. ב"כ היועמ"ש הגיש בקשה למחיקת התביעה נגד רשם המקרקעין, בכפוף להתחייבות למלא
אחר כל החלטה או פסק דין שיינתן ע"י ביהמ"ש.
בהתאם להחלטה מיום 23/1/2018, נמחק רשם המקרקעין.
11. האח ת' הגיש כתב הגנה והסכים לאמור בכתב התביעה. האח ח' לא הגיש כתב הגנה.
בהמשך האחים ת' ו ח', שהיו נתבעים, יוצגו ע"י עו"ד X וביקשו להצטרף לכתב התביעה
כתובעים, והם צורפו כמבוקש בהתאם להחלטה מיום 28/3/2019.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

12. בדיון אשר התקיים בפני ביום 26/4/2018 הסכימו התובע, הנתבע והאח ת' (שהיה נתבע דאז) כי ימונה גרפולוג מטעם ביהמ"ש, אשר יחוה את דעתו באם החתימות המתנוססות על גבי ההסכם הינם חתימותיהם של התובע והאח ת' והאם המנוחה. בהמשך, מאחר ולא הוצג עותק מקורי מההסכם לחלוקת העיזבון, התנגדו האחים ת' ו ח' לבדיקת הגרפולוג, ובדיקת הגרפולוג צומצמה לחתימה של התובע בלבד.

13. לתיק הוגשה חוות דעת הגרפולוג עו"ד יונתן נפתלי מיום 9/7/2019, ולפיה קיימת אפשרות סבירה כי חתימת התובע מס' 1 מזויפת.

14. בדיון אשר התקיים ביום 18/11/2019 הודיעו, ב"כ התובע מס' 1 וב"כ הנתבע דאז, כי מבלי להודות באף טענה מטענות מי מהצדדים ולצורך סילוק סופי ומלא של תביעת התובע מס' 1, מוסכם כי הנתבע יעביר על שם התובע, ללא תמורה, רבע מזכויות הבעלות הרשומות על שם הנתבע במקרקעין; אך מאחר והנתבע לא התייצב לדיון, הודיעו ב"כ הצדדים כי יוגש הסכם בכתב לביהמ"ש.

15. ביום 24/11/2019 הודיע הנתבע כי, אינו מסכים למה שהוצהר בפרוטוקול ע"י ב"כ. ניסיונות הצדדים להגיע לפשרה מחוץ לכותלי בית המשפט לא עלו יפה, על כן נקבעה התביעה לשמיעת ראיות.

16. התובעים הגישו תצהירים מטעמם. הנתבע הגיש תצהיר מטעמו ומטעם הדודות שלו. התובעים הגישו תצהירי עדות ראשית מטעמם. הצדדים ועו"ד X נחקרו בפני. הדודות לא זומנו לעדות. הצדדים הגישו סיכומים בכתב.

גרסת התובעים-

17. התובע מס' 1 התגורר שנים רבות באיטליה למטרת לימודים, במהלך שהותו באיטליה חתם על יפוי כוח כללי נוטריוני לאחיו הבכור ח', לצורך טיפול בהוצאת צו ירושה עבור האב המנוח והסדרת רישום נכסי העיזבון על שם היורשים בהתאם לחלקיהם.

18. האב המנוח הותיר אחריו זכות להירשם כבעלים במקרקעין, זכות זו מגיעה ליורשים על פי חלקיהם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

19. התובעים לא ויתרו לנתבע על זכותם בעיזבון אביהם בכלל או בזכות המקרקעין בפרט .
20. החתימה של התובעים והאם המנוחה על הסכם חלוקת העיזבון הינה מזויפת, הם מעולם לא חתמו על הסכם זה, מעולם לא פגשו את עו"ד ר.ר. ומעולם לא חתמו בפניו על הסכם חלוקת העיזבון או על כל מסמך אחר, ועל כן יש לבטל את ההסכם.
21. האם המנוחה עד יום פטירתה לא ידעה קרוא וכתוב, ולא ידעה לכתוב את שמה והיא הייתה מטביעה אצבע , בנוסף האם סבלה ממחלת סרטן העור שגרם לקיצור האצבעות בכפות היד, דבר שלא אפשר לה תפקוד בכף היד, ועל כן החתימה המופיעה על הסכם חלוקת העיזבון, בשם האם, הינה מזויפת.
22. הנתבע מעל באחים שלו והגיש הסכם חלוקת העיזבון מזויף למנהל מקרקע ישראל, וגרם להעברת המקרקעין מרשות הפיתוח אליו, ולרישום המקרקעין על שמו בלשכת רישום המקרקעין.
23. הנתבע השתלט שלא כדין על המקרקעין, עושה בהם שימוש בלעדי ומונע מיתר האחים כל שימוש בהתאם לזכויות שלהם כיוורשים.
24. עדויות התובעים היו אמינות ולא נפלו בהן סתירות ויש לקבל אותן במלואן , מנגד עדות הנתבע ועו"ד ר.ר. לא היו אמינות, והיו רצופות סתירות מהותיות, ומעלות הרבה תהיות וסימני שאלה. ואין לקבל אותן כאמינות.
25. חוות דעת הגרפולוג מטעם ביהמ"ש מחזקת עמדת התובעים כי ההסכם מזויף, ועל כן יש לבטל את ההסכם כולו. הנתבע לא הגיש את הסכם חלוקת העיזבון המקורי, וגם זה מחזק טענת התובעים לעניין זיוף ההסכם.
26. יש לקבל את התביעה, להצהיר על בטלות הסכם העיזבון ולתקן רישום הבעלות במקרקעין על שם היוורשים, בהתאם לחלקיהם לפי צו הירושה, כך שכל אחד מהאחים יקבל 1/4 מזכויות הבעלות במקרקעין. ולחייב את הנתבע בהוצאות.
- גרסת הנתבע-**
27. דין התביעה להידחות בגין שיהוי בהגשתה. הנתבע נרשם כבעלים על המקרקעין עוד בשנת 2012. התביעה הוגשה בשיהוי ניכר ורק לאחר פטירת האם המנוחה, ובכך נבצר מבית המשפט לשמוע עמדת האם.
28. ההורים המנוחים של הצדדים בנו את בית המגורים שלהם על המקרקעין , והבית שימש את ההורים למגוריהם עד יומם האחרון.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

- 1
2 28. המקרקעין הנ"ל היו רשומים בלשכת רישום המקרקעין על שם רשות הפיתוח . בין רשות
3 מקרקעי ישראל לבין הצדדים התנהל הליך משפטי בפני בית המשפט, אשר בסופו של דבר
4 נדחתה טענת הבעלות לה טענו הצדדים. הערעור אשר הגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי
5 נדחה אף הוא, והצדדים נתבקשו לשלם תמורה עבור המקרקעין לרשות מקרקעי ישראל.
6
7 29. אחרי סיום ההליכים בבית המשפט המחוזי, התובעים ויתרו על כל זכות העומדת להם בעניין
8 המקרקעין, והודיעו לנתבע כי הם מוכנים לחתום על כל מסמך הנחוץ לצורך העברת
9 המקרקעין על שמו של הנתבע.
10
11 30. האם המנוחה והאחים חתמו בפני עו"ד ר.ר. ובפני העד מר כ.נ. על הסכם חלוקת העיזבון.
12
13 31. בנסיבות, ומשהיה צורך בטיפול משפטי, פנה הנתבע למשרדו של עו"ד r/r, ואחרי בדיקה
14 מעמיקה וניהול מו"מ ארוך מול מנהל מקרקעי ישראל הגיעו הצדדים להסכמה כי,
15 המקרקעין/בית המגורים נשוא המחלוקת היו צריכים להירשם על שם האב המנוח.
16
17 32. הנתבע שילם ממיטב כספו לכל הגורמים אשר טיפלו בעניין המקרקעין מול רשות מקרקעי
18 ישראל עד אשר הצליח להוכיח את טענת הבעלות, והמקרקעין נרשמו על שמו.
19 התובעים ידעו על מהלכו של הנתבע לקבל המקרקעין ורישומם על שמו והם לא עשו שום דבר.
20
21 33. הנתבע התגורר עם האם המנוחה באותו בית מגורים לאחר נישואיו ועד ליומה האחרון, ,
22 עסקינן בבית ישן אשר הנתבע ביצע בו שיפוץ ממיטב כספו, ודאג להשביחו ולהרחיבו. הנתבע
23 השתמש בבית המגורים ללא שום התנגדות מטעם מי מהאחים.
24
25 34. האם המנוחה היא זאת אשר ביקשה להעביר את בית המגורים לבעלות הנתבע, בהסכמתה
26 ובהסכמת יתר האחים. האם בחרה לעשות חלוקה מאוזנת בין האחים, התובע למד בחו"ל
27 במשך 17 שנים במהלכם האם מימנה את כל הוצאותיו ושהייתו בחו"ל, האח ת' קיבל מהאם
28 המנוחה דונם חקלאי ולכן גם הוא הסכים להסתלק מכל זכות בבית המגורים, והאח ח' קיבל
29 סיוע כספי מהאם המנוחה עת בנה את בית המגורים שלו.
30
31 35. הגרפולוג אינו קובע באופן מוחלט כי אין מדובר בחתימה של התובע אלא קיימת אפשרות
32 סבירה כי החתימה מזויפת, ואין מדובר בראיה חלוטה . יתר החתימות לא נבדקו ע"י
33 הגרפולוג.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

36. עו"ד ר.ר.העיד בפני ביהמ"ש כי האחים חתמו בפניו על הסכם חלוקת העיזבון, עדותם של הנתבע ועו"ד הייתה אמינה ויש לקבל אותה.

37. התובעים לא הביאו ראיות כי האם המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ולא הייתה חותמת בכתב יד , לא הביאו כל ראיה בעניין דוגמת החתימה שלה כגון מסמכים מחשבון הבנק שלה או מסמכים לעניין מצבה הרפואי, ומדובר בטענות סרק.

38. בסיכומיו העלה הנתבע טענה חדשה לפיה, התובעים לא הוכיחו כי הבעלות במקרקעין הייתה של האב המנוח. לשיטתו, התביעה של היורשים לעניין בעלות האב המנוח במקרקעין נדחתה , והנתבע נרשם כבעלים במקרקעין מכוח עסקת מכר בינו לבין מנהל מקרקעי ישראל ולא מכוח הסכם חלוקת העיזבון.

39. על כן עותר הנתבע לדחות את התביעה ולחייב את אחיו התובעים בהוצאות.

דיון והכרעה-

40. מעיון בנסח הרישום ושטר המכר אשר צורפו ע"י לשכת רישום המקרקעין עולה כי, הנתבע נרשם כבעלים בשלמות על המקרקעין ביום 17/6/2012 , וזאת מכוח שטר מכר בינו לבין מנהל מקרקעי ישראל מיום 23/11/2011. בעניין זה פועלת לטובתו חזקת הרישום, לפי סעיף 125 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, שלפיה "נקודת המוצא היא שהרישום משקף נכוחה את מצב הדברים". עם זאת חזקת הרישום איננה חלוקה, וככל שאדם מבקש לטעון כי הרישום שגוי, שומה עליו לתמוך טענתו בראיות.

שיהוי-

41. תחילה אסיר מדרכי הטענה של השיהוי. לשיטת הנתבע יש לדחות את התביעה מחמת שיהוי , שכן הוא נרשם כבעלים במקרקעין ביום 17/6/2012 , והתביעה הוגשה רק בחודש 10/2017 אחרי פטירת אמו. בהלכה הפסוקה נקבע, כי "הלכה יסודית היא, ששיהוי אינו חוסם את התביעה, אלא בהתקיים תנאים מסוימים, שאפשר לסכמם כדלהלן : א. כאשר שיהוי כמוהו כזניחת זכות התביעה. ב. כאשר הורע מעמד הצד שכנגד כלפי יריבו עקב השיהוי בהגשת התביעה. ג. כאשר קופח מעמד הצד שכנגד כלפי יריבו עקב השיהוי בהגשת התביעה..." (ע"א 656/79 מורי ס' גרינפלד נ' יעקב קירשן, פ"ד לו(2), 309, 319-320).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

42. במקרה דנן, הנתבע לא הוכיח כי קיימים יסודות השיהוי המצדיקים דחיית התביעה. התובעים טוענים לזכויות במקרקעין, מאחר והתובע נרשם כבעלים במקרקעין ביום 17/6/2012. התובע מס' 1 הסביר בחקירתו כי הוא לא ידע אודות רישום החלקה על שם הנתבע ונחשף לכך רק לאחר פטירת אמו בשנת 2017. וכדבריו :

"ש. אתה לא מצאת לנכון לבדוק אם הבית של ההורים נרשם לפי צו הירושה ?
ת. בדקתי אחרי שאמא שלי נפטרה, ביקשתי מאחי הנתבע 1 לפנות את הרבע, ואז אמר לי שהוא רשם את הבית על שמו וזה הפתיע אותי כי אני לא יודע לא על הטאבו ולא כלום והכל היה הפתעה גדולה בשבילי. הלכתי לברר בטאבו וראיתי שהוא רשם את החלקה על שמו.

ש. ואז מה עשית ?
ת. שלחתי מכובדים מהכפר שייתן לי את החלק שלי בבית ויחזור מהמעשים שלו ואז אמר לי "לך תעשה מה שאתה רואה לנכון".

ש. אתה יושבת בחיבוק ידיים מבלי לעשות כלום מאז שקיבלת את צו הירושה של אבא שלך עד שאמא שלך נפטרה. זה נכון ?

ת. אמא שלי הייתה בחיים איך אעשה משהו, אני יכול לרשת אותה בחיים ?
(עמ' 13 שורות 14-5) (עמ' 14 שורה 17, 24-26).

43. גם התובע מס' 3 מסר בעדותו כי רק לאחר שנפטרה אמו ביקש לחלק את הבית בין ארבעת האחים, ורק אז נחשף לעובדה כי הקרקע נרשמה על שם הנתבע וכדבריו :
"שבוע אחרי שאמא נפטרה בא אליי הביתה ואמרתי לו תחלק את הבית לאחים שלך, הוא הסכים. אחרי זה שמעתי מהתובע מס' 1 שהבית נרשם על שם הנתבע, והתובע מס' 1 הוא רוצה ללכת לבית משפט אמרתי לו תחכה, ניסיתי להביא מכובדים ולפתור את הסכסוך ואמרתי לעבד שהאחים לא רוצים לוותר על הבית, הוא לא הסכים. הוא ביקש שאנחנו נביא פסק הלכה איך נחלק את הבית והתובע מס' 1 הלך והביא והוא לא הסכים. היה נכבד מהכפר בשם ט.ג. ישבנו בבית והוא הציע שנחלק את זה לארבעתנו והוא לא הסכים. אמר לנו תלכו לבית המשפט". (עמ' 40 שורות 1-7).

44. לא הוכח בפני כי התובעים ידעו שהנתבע רשם את המקרקעין על שמו, בטרם פטירת האם, וישבו בחיבוק ידיים.

הזכות להירשם כבעלים?

45. אין מחלוקת בין הצדדים כי על המקרקעין הנ"ל הקים אביהם המנוח את בית המגורים בו התגוררו בני המשפחה, אך הקרקע נרשמה על שם רשות הפיתוח לאחר הסדר ביום 29/3/1995.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

46. אין בידי לקבל טענת הנתבע שהועלתה לראשונה בסיכומיו כי: יש לדחות את התביעה מאחר והתובעים לא הוכיחו כי הזכות להירשם כבעלים במקרקעין הייתה של אביהם המנוח והיתה חלק מהעזבון וכן כי העברת המקרקעין על שם הנתבע הייתה ללא קשר להסכם חלוקת העזבון.

47. טענה זו הועלתה רק בסיכומים, ולא רק שהיא מהווה שינוי חזית ממשי ומן הטעם הזה דינה להידחות, אלא עדיף אם לא הייתה מועלית, שכן טענה זו סותרת את גרסתו וטענותיו של הנתבע ושל העד מטעמו, לאורך כל ההליך המשפטי לרבות המסמכים אשר הגיש. התנהלות זו פוגמת במהימנות הנתבע.

א. מעיון בהסכם המכר בין מנהל מקרקעי ישראל לבין הנתבע מיום 23/11/2011 (נ/1) עולה במפורש כי הזכות לקבלת המקרקעין ללא תמורה הינה של האב המנוח, כך נרשם במפורש: **"והואיל ובהחלטת הועדה לבדיקת תביעות המדינה מיום 28/10/2010 נקבע, כי ייערך חוזה מכר עם מ.ג.",** עוד רשום בהסכם כי המנהל העביר את המקרקעין לנתבע – בהיותו יורש האב המנוח מ.ג. בהתאם לצו הירושה מיום 13/4/85 וכן בהתאם להסכם חלוקת העזבון מיום 9/4/2011.

ב. התובעים טענו לאור כל ההליך המשפטי שהזכות להירשם כבעלים של המקרקעין הנ"ל, הייתה של אביהם המנוח ולאחר פטירתו הייתה חלק מהעזבון. ורק לאחר שהוצג למנהל מקרקעי ישראל צו הירושה של האב המנוח והסכם חלוקת עזבון, לפיו היורשים ויתרו על זכותם במקרקעין לטובת הנתבע, העביר מנהל מקרקעי ישראל את הקרקע לידי הנתבע. הנתבע לא הכחיש טענה זו, אלא אף אישר אותה מפורשות וטען לאורך כל כתבי בי דין וכל ההליך כי, היורשים חתמו על ההסכם לחלוקת העזבון מרצונם הטוב והחופשי.

ג. מעיון בהסכם חלוקת העזבון עולה כי הסכם החלוקה הינו למעשה, במהותו, הסתלקות יורשי האב המנוח מעזבון האב המנוח בחלקה 16 בגוש 20015 לטובת הנתבע. ההסכם נערך ע"י ב"כ הנתבע והנתבע עומד על תוקפו של ההסכם. כך שמההסכם עצמו עולה כי המקרקעין הנ"ל הם כן נכללים בעזבון המנוח.

ד. הנתבע מציין מפורשות בסעיף 17 (ח) לכתב ההגנה כי הזכות להירשם כבעלים הייתה לאביו המנוח וכדבריו: **"אחרי בדיקה מעמיקה וכן אחרי ניהול משא ומתן ארוך מול רשות מקרקע ישראל הגיעו הצדדים להסכמה..וכי הבית נשוא המחלוקת היה צריך להירשם על שם אביו המנוח של הנתבע".**

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

ה. הנתבע טען בסעיף 9 לתצהירו כי הוא נרשם כבעלים לאחר שהציג למנהל את הסכם חלוקת העיזבון.

ו. הנתבע בעדותו מאשר כי הבית הינו חלק מעיזבון האב המנוח וכדבריו "לאבא שלי לא היה שום דבר היה לו רק בית" (עמ' 32 שורה 9) הנתבע אף בעדותו הסביר כי אמו והאחים וויתרו לו על בית המגורים כי כל אחד מהאחים קיבל דבר אחר מהאימא (עמ' 35 שורות 9-16).

48. גם ב"כ עו"ד ר.ר. המאשר את החתימות על הסכם חלוקת העיזבון מסר בעדותו כי נתקבל אישור ממנהל מקרקעי ישראל כי ניתן להעביר את האדמה על שם עיזבון המנוח, ולאחר מכן נוצר הצורך בהסכם חלוקת העיזבון (עמ' 20-19).

עו"ד ר.ר. מסר בעדותו מסמכים שונים המעידים על נסיבות רישום הקרקע. ממוצג נ/5) מכתב הפרקליטות לעו"ד מיום 5/9/2006 עולה כי פעולת ההסדר של המקרקעין החלה בתאריך 2/11/1979, בתאריך 5/12/1984 (אחרי פטירת המנוח) פרסם פקיד ההסדר הודעה על התקדמות הליך ההסדר ושלח הודעות לבעלי זכויות ידועים, תזכירי תביעה באשר למקרקעין שבנדון הוגשו רק ע"י האפוטרופוס לנכסי נפקדים, ובהתאם רשות הפיתוח נרשמה בשנת 1995 כבעלים של המקרקעין.

עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי אז הוא לא ייצג את המשפחה בהליך הנ"ל, רק בשנת 2010 פנה אליו הנתבע לצורך טיפול בעניין המקרקעין הנ"ל ורכישת המקרקעין מהמנהל, עו"ד ר.ר. הצליח להשיג מסמכים שמעידים שהיה היתר בנייה שהוצא על שמו של האב המנוח (נ/3) ועוד מס' מסמכים נוספים, ואחרי בדיקת כל המסמכים ע"י המנהל, קיבלו אישור שניתן להעביר את הקרקע על שם עיזבון האב המנוח, ללא תמורה. ומאחר וצו הירושה כולל האם המנוחה ויתר האחים, אז התעורר הצורך בהסכם חלוקת העיזבון.

49. בהקשר זה אציין כי לא הוצגה לתיק כתבי הטענות בעניין ההליך הקודם אשר הגיש עיזבון האב המנוח נגד מדינה ישראל בעניין המקרקעין הנ"ל. אך ממוצג נ/4 עולה כי הוגשה תביעה /ערעור לבית המשפט המחוזי ע"י עיזבון האב המנוח כנגד האגף על נכסי נפקדים, אך הצדדים הגיעו להסכמה לפיה התיק יועבר לטיפולו של מנהל מקרקעי ישראל. והתיק אכן הועבר.

50. **לסיכום**- הזכות להירשם כבעלים במקרקעין הידועים כחלקה 16 בגוש 20015 הייתה של האב המנוח, הזכות עברה בירושה ליורשים בהתאם לצו הירושה שניתן, ועל סמך הסכם חלוקת העיזבון לפיו וויתרו היורשים על זכותם במקרקעין לטובת הנתבע, העביר המנהל את הקרקע ללא תמורה לנתבע, והנתבע נרשם כבעלים במקרקעין.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

החתימה על הסכם חלוקת העיזבון :

51. המחלוקת העיקרית בין הצדדים היא סביב תוקפו של הסכם חלוקת העיזבון ואמיתות החתימה של התובעים ואימם המנוחה.

52. מעיון בהסכם שבנדון עולה כי, במהותו מדובר בהסתלקות מירושה, ההסכם כולל שני עמודים, ערוך בשפה העברית, ולפיו יורשי האב המנוח ז"ל בהתאם לצו הירושה מיום 13/4/1985, שהם האם המנוחה והצדדים כאן, מוותרים על זכותם במקרקעין שבנדון לטובת הנתבע, כך שהמקרקעין יהיו בבעלותו הבלעדית ובשלמות של הנתבע, כאשר כל אחד מהיורשים חתום, לכאורה, על ההסכם, ובתחתית העמוד עו"ד ר.ר. מאשר חתימת כל הצדדים בפניו על ההסכם מיום 9/4/2011.

53. אקדים אחרית לראשית ואומר כבר עתה כי, לאחר שבחנתי את כלל הראיות שהובאו בפניי לא שוכנעתי כי היורשים (התובעים ואימם המנוחה) חתמו על הסכם הוויתור מהעזבון לטובת הנתבע, ומסתברת יותר המסקנה כי ההסכם מיום 9/4/2011 הינו מזויף. אפרט.

ראיות התובעים:

54. התובעים טענו לאורך כל ההליך המשפטי כי, הם אינם חתומים על ההסכם, החתימה אשר מתנוססת אינה שלהם, מעולם לא הופיעו ולא חתמו בפני עו"ד ר.ר. אינם מכירים אותו ומעולם לא ויתרו על הזכויות שלהם במקרקעין לטובת הנתבע. עוד טענו והצהירו התובעים שהאם המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב, לא ידעה לכתוב את שמה והייתה חותמת על המסמכים בטביעת אצבע.

55. התובעים נחקרו בפניי, עדותם הייתה אמינה ביותר, אותנטית וקוהרנטית והיא מקובלת עלי גרסתם לא נסתרה ועמדה איתנה בחקירה הנגדית, והם חזרו שוב ושוב על גרסתם כי הם לא חתמו על שום הסכם, לא ויתרו על הזכויות שלהם, ולא הכירו או הופיעו בפני ב"כ הנתבע.

א. התובע מס' 1 מסר בעדותו:

"ש. אתה לא יודע כלום לגבי הסכם חלוקת עזבון שעליו מופיעות כל חתימות האחים?
ת.אני לא ידעתי בכלל, עובדה ששלחתי אנשים נכבדים מהכפר שיתן לי את החלק שלי")
עמ' 14 שורות 27-28)

ובהמשך:

"ש.א ת עו"ד ר.ר. אתה מכיר ?

ת.בחיים שלי לא ראיתי אותו לא שמעתי עליו, שמעתי עליו רק בתיק הזה.

ש. אתה מכיר את החתימות של האחים ושל אמא על ההסכם ?

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

ת. אני לא יודע על ההסכם בכלל ולא על החתימות. אני לא חתמתי, אני לא ראיתי אף אחד חותם ולא יודע על החתימות". (עמ' 15 שורות 25-29).

התובע מס' 1 מסר גם בעדותו כי, החתימה המופיעה על גבי ההסכם היא בערבית בעוד שהוא נוהג לחתום רק בעברית ורק בהסכם הנישואין חתם בערבית לפי בקשת רשם הנישואין. (עמ' 14 שורות 32-34) וכן חתם בערבית בפני המומחה הגרפולוג לפי בקשתו (עמ' 15 שורות 1-24). ב"כ הנתבע הציג בפני מר התובע מס' 1 מסמכים שונים עליהם חתום כגון הסכם עם המנהל מיום 10/12/2008 (ת/1), כתב העברת זכות חכירה מיום 18/6/2012 (ת/2) וכן בקשה לחיבור חשמל מיום 10/12/2017 (ת/3), התובע זיהה חתימתו על כל המסמכים אשר הוגשו בפניו ואישר אותה, ומעיון במסמכים אלה עולה כי אכן התובע חותם ע"י כתיבת שמו בשפה העברית, כטענתו.

ב. גם התובע מס' 3 נחקר ועדותו לא נסתרה, וכדבריו :

" לא ידענו כלום, אפילו את עו"ד ר.ר. אנחנו לא ראינו, ראיתי פעם ראשונה בבית משפט". (עמ' 38 שורה 2)

" זה מסמך מזויף, הוא הגיש לבית המשפט מסמך מזויף. אתם עושים משפט על מסמך מזויף. שיגידו לי כי כסף ותנו לי את הבית וניתן לו אבל אנחנו לא חתמו על שם מסמך". (עמ' 38 שורות 34-36)

"לא רוצה כסף לא חתמתי ולא סיכמתי עם אף אחד שאני אתן את הבית לנתבע". (עמ' 39 שורה 1) "אני לא מתאר איך אתם מנהלים משפט 4 שנים ואין לי את ההסכם המקורי". (עמ' 39 שורה 18).

על אף שהתובע מס' 3 מסר כי אין לו חתימה אחידה והוא חותם במספר צורות (עמ' 39 שורה 12), אך כן ידע לזהות את החתימות שלו שהוצגו בפניו ע"י ב"כ הנתבע, גם אם הן שונות וכדבריו :

" זה אותו כתב יד אני מזהה את שתי החתימות" (עמ' 39 שורות 26-30).

ג. גם התובע מס' 2 חזר בעדותו על עמדתו כי החתימה אינה שלו וכדבריו : " מה שאמרו זה נכון, אני לא חתמתי על המסמך, אני לא מכיר את עו"ד ר.ר. ולא הייתי אצלו, ולא הייתי אצל אימא שלי". (עמ' 40 שורות 34-35)

ובהמשך :

"ש. אתה לא חתמת אצל האמא על הסכם חלוקת עיזבון בכלל?

ת. לא ראיתי ולא יודע על זה.

ש. חתמת?

ת. לא חתמתי ואני אף פעם לא ראיתי את עו"ד הזה ולא יודיע על זה כלום.

(עמ' 42 שורות 3-6).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

התובע מס' 3 גם מסר בעדותו כי הוא נוהג לחתום ע"י כתיבת שמו בעברית, הוצגו בפניו ע"י ב"כ הנתבע מספר חתימות שלו והוא זיהה את חתימותיו (עמ' 41 שורות 1-11).

56. **לסיכום** - כל אחד מהתובעים מסר עדות אותנטית, מהימנה, ברורה קוהרנטית. הם הותירו רושם חיובי ואמין ועדותם מקובלת עלי, ומצאתי להעדיפה על עדות הנתבע והעד מטעמו כפי שיפורט בהמשך.

אי הצגת עותק מקורי של ההסכם

57. הצדדים הסכימו על מינוי מומחה גרפולוג מטעם ביהמ"ש, לצורך בדיקת אמיתות החתימות, אך אז התברר כי אין עותק מקורי של ההסכם. כך, שבניגוד לכלל הראיה הטובה ביותר, המקור של ההסכם לא הוצג בפני בית המשפט, והוצג העתק צילומי בלבד. אין מדובר בדקדוקי עניות שבפרוצדורה או שבראיות; אך מאחר והתובעים טענו שחתימתם על ההסכם זויפה, מכאן החשיבות הגדולה להצגת המקור, והיה על הנתבע, כמי שמסתמך על ההסכם ותוקפו, להוכיח שאין באפשרותו להציג את המקור (ראה ע"א 27/86 היועץ המשפטי לממשלה נ' זגה, ע"א 6205/98 אונגר נ' עופר). לא עלה בידי הנתבע להסביר מדוע אין ברשותו את המקור או מדוע אין באפשרותו להציג אותו, הנתבע לא פירט את המאמצים שעשה לצורך איתור המקור. בחקירתו ובתשובה לשאלה לעניין מקור המסמך השיב: "**אני לא יודיע, מה שיש הניירת זה אצל עו"ד**" (עמ' 33 שורה 19).

מעדותו של עו"ד ר.ר. עולה כי לא נעשה מאמץ לחיפוש המסמך המקורי: "**כנראה המסמך המקורי הוגש למנהל או לא יודיע, לא נמצא כאן. אין לי מסמך מקורי. ואולי אם אבדוק אצל עו"ד .. אולי אמצא אותו כי טיפלנו באותו תיק, באותו זמן הייתה הפרדה שהוא נמצא בעירא ואני עברתי למשרד חדש ולכן היו מסמכים שגם שם...**" (עמ' 26 שורות 28-31). הנתבע לא פירט או הסביר כי עשה מאמץ לחפש את המסמך המקורי, לרבות אצל מנהל מקרקעי ישראל או אצל עו"ד .. או אצל כל גורם אחר. בנסיבות-אי הצגת מסמך מקור נזקפת לחובתו של הנתבע.

חוות דעת הגרפולוג

58. חיזוק לגרסת התובעים נמצא בחוות דעת הגרפולוג המומחה שמונה על ידי בית המשפט ובהסכמת הצדדים. בהקשר זה אציין כי המומחה בדק את חתימת התובע מס' 1 בלבד. ב"כ התובע מס' 1 והנתבע הסכימו כי במידה ולא יוצג ההסכם המקורי, המומחה ייתן חוות דעתו על סמך העתק ההסכם. אך התובעים 2 ו-3 לא נתנו הסכמתם לבדיקת חתימותיהם ע"ס העתק ההסכם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

59. בהתאם למסקנות המומחה, קיימת אפשרות סבירה שחתימת המחלוקת זויה. המומחה לא נחקר בפניי, וחוות דעתו לא נסתרה ולא התערעה.

הלכה היא, כי משמנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ את ממצאיו, אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. (ראו: ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי, ע"א 558/96, 1240 חברת שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל, ע"א 5509/09 עבד אלקאדר נ' עזבון המנוח מסראה)

בענייננו, הנתבע לא הצביע על כל סיבה טובה שתצדיק חריגה מהכלל האמור. ביהמ"ש ער לכך שהמומחה בדק את העתק ההסכם ולא את המקור, אך כאמור ענין זה משפיע על המשקל שיש לתת לחוות דעת אך לא מביא לפסילתה, ובפרט שאי הצגת המקור הינו בעטיו של הנתבע.

60. על אף שהתובעים 2 ו-3 סירבו לבדיקת החתימה ע"י הגרפולוג, לא מצאתי בנסיבות, לזקוף העניין לחובתם כטענת הנתבע, שכן הם הסבירו סירובם בכך שהנתבע לא הציג ההסכם המקורי. כבר בדיון מיום 12/11/2018 ביקש התובע מס' 3 הצגת המסמך המקורי (עמ' 5 שורה 1). התובע מס' 3 בחקירתו שוב הסביר סירובו מכיוון שלא הוצג ההסכם המקורי:

"ש. אתה מבין שסירבת לבדוק את החתימה אצל הגרפולוג?
ת. אני לא סירבתי, אמרתי שיביאו את המקור ואני מוכן לבדוק על סמך חתימת המקור

ולא

העותק. אני יודיע שאין הסכם בגלל זה ביקשתי את זה". (עמ' 39 שורות 21-23). בנוסף, הנתבע, כאמור לעיל, טען כי אינו מקבל את מסקנות המומחה, כך שלא ברורה דרישתו כי יש לזקוף סירוב התובעים 2 ו-3 לבדיקת המומחה לחובתם, כאשר ממילא אין הוא מקבל את קביעת המומחה, לעניין התובע מס' 1.

61. לעניין חתימת האם המנוחה, בהתחלה הוסכם בין הצדדים כי המומחה ייתן את חוות דעתו גם לגבי חתימה זו, אך בהמשך ב"כ התובע דאז העלה בפרוטוקול הדיון מיום 26/4/2018 את הקושיה כי מאחר והאם חותמת בטביעת אצבע לא ניתן להשוות בין טביעת אצבע לבין הקשקוש אשר מופיע על ההסכם (עמ' 1 שורה 17-18).

ואז הנתבע מסר לפרוטוקול הדיון כי אמו הייתה רושמת השם שלה (עמ' 2 שורה 5), וב"כ הנתבע דאז ביקשה שתינתן לנתבע הזדמנות לחפש מסמכים בבית שלו השייכים לאמו, כדי להוכיח שאכן האם חתמה בעט ולא בחתימת אצבע, לשיטתו האם חתמה במשרד הפנים, בחשבון הבנק, בדואר ובביטוח לאומי (עמ' 2 שורות 11-13, 18-19).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

על אף ההצהרה הנ"ל של הנתבע וב"כ לא הוצגו שום מסמכים לעניין חתימת האם בעט
ועל כן לא ניתנה החלטה למומחה לבדיקת חתימת האם. וגם כאן נזקף הדבר לחובת
הנתבע.

ראיות הנתבע-

62. להוכחת אמיתות החתימה של התובעים והאם המנוחה, העיד הנתבע בעצמו והעיד מטעמו
את ב"כ עו"ד ר.ר., אשר ערך ההסכם ואישר חתימת היורשים.
כפי שניזכר להלן, גרסתם של הנתבע ועו"ד ר.ר. מנוקבות ככברה בשלל סתירות,
תמיהות ותהיות לגבי אמיתות החתימה של התובעים ואימם על ההסכם. הנתבע התעלם
מכל אלה, כאינם קיימים כלל, וטען בסיכומיו שגרסתו נותרה מהימנה ואמינה. קביעה זו
מנותקת לחלוטין מהתשתית הראייתית. אפרט.

63. הנתבע הגיש תצהיר מיום 10/5/2020 ונחקר בפני בדיון מיום 14/9/2020, עו"ד ר.ר. העיד
בפני ביום 9/7/2020. עדותם של הנתבע ועו"ד ר.ר. לעניין חתימות התובעים והאם המנוחה
על הסכם חלוקת העיזבון הייתה מהוססת, מפוקפקת, מתחמקת ונפלו בהן סתירות
מהותיות וניכר כי היה תיאום בין העדויות; עדותם בעניין זה לא זכתה לאימוני, והכל כפי
שיפורט להלן.

64. עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי לאחר שקיבלו האישור העקרוני ממנהל מקרקעי ישראל שניתן
לרכוש את המקרקעין, ללא תמורה, פנו למנוחה מאחר ועל פי צו הירושה היא יורשת של
מחצית מהעיזבון בנוסף לתובעים. אז התקיימה פגישה ראשונה בבית המנוחה בין עו"ד
למנוחה והנתבע, ואז הודיעה לו המנוחה שלמרות שהבית צריך להירשם על כולם בהתאם
לצו הירושה, היא רוצה שהבית יירשם בבעלות בנה הנתבע, היא הסבירה לו שלכל אחד
מהילדים נתנה זכות מסוימת ולנתבע רוצה לתת את הבית, היא הודיעה לו שגם הילדים
שלה יחתמו על וויתור לטובת הנתבע, ואז עו"ד הכין את ההסכם והגיע פעם שניה לבית
האם המנוחה היא חתמה בפניו לגבי הזכויות שלה, ואחרי זה כל אחד מהיורשים הגיע
וחתם, הם הגיעו לבית האם וחתמו בפניו ובפני האם, הם לא באו ביחד, כל אחד בא לבד.
(עמ' 20 שורות 10-30).

65. בכתב ההגנה ובתצהיר העדות הראשית מסר הנתבע כי, האחים חתמו על הסכם חלוקת
העזבון בפני עו"ד ר.ר. ובפני אימם המנוחה ובפני העד כ.נ., אשר היה עד לחתימות, כאשר
כל אחד מהאחים הגיע בנפרד לבית אמו וחתם במקום המיועד לכך.

66. אי זימון העד כ.נ.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

לאחר הגשת תצהירי העדות הראשית הגיש ב"כ הנתבע ביום 27/5/2020, בקשה דחופה לזימון עדים, עו"ד ר.ר. והעד כ.נ. ; ב"כ הנתבע נימק את בקשתו בכך כי עו"ד ר.ר. ערך את ההסכם ואימת חתימת כל הצדדים, ומר כ.נ. מטעם עו"ד ר.ר. אשר התלווה אליו בזמן חתימת ההסכם ובפניו חתמו כל הצדדים. ביהמ"ש נעתר לבקשה זו, כמבוקש.

על אף ההחלטה הנ"ל, הנתבע לא העיד מטעמו את מר כ.נ., לא הוצג בפני אישור הזמנה לעד, והנתבע לא עמד על שמיעת עד זה; הימנעות זו מלהזמין עד רלוונטי ומרכזי כזה, בהעדר הסבר סביר לכך, פועלת לחובת הנתבע, וממנה מתחייבת המסקנה שאילו הושמע עד זה, היה בכך כדי לפגוע בגרסת הנתבע (ע"א 55/89 קופל (נהיגה עצמית) בע"מ נגד טלקאר חברה בע"מ [פורסם בנבו]).

בנוסף, הנתבע בחקירתו לא הזכיר בכלל את העד כ.נ., (עמ' 36 שורות 2-6) כמי שהיה נוכח בעת החתימות, גם עו"ד ר.ר. לא מסר בעדותו זכר לעד כ.נ.. והדבר מעיב על מהימנות עדותם.

בנוסף, הנתבע מסר בעדותו כי כל הכפר יודעים שהאחים שלו וויתרו לו על המקרקעין (עמ' 36 שורה 6), אך לא הביא אף אחד שיעיד על כך.

67. אי נוכחות הנתבע בעת החתימות של התובעים-

הנתבע מסר בחקירתו כי לא היה נוכח בעת החתימות של האחים שלו, הוא חתם והלך לעבודתו וכדבריו:

"אני הייתי שם, עו"ד ר.ר. בא אליי הביתה החתים את אמא שלי והחתים אותי, ואז אני הלכתי לעבודה והוא המשיך להחתים את אחים שלי. הם באו וחתמו, לא הייתי בעת שהם חתמו. אני לא ראיתי כשהם חתמו. אני יודע שהם כל אחד בא לבד וחתם, לא היו ביחד, את זה אני יודע כי אמא סיפרה לי. כל הכפר יודעים את זה." ובהמשך "אני חתמתי, אמא חתמה ואז הלכתי לעבודה זה היה אחרי הצהריים לפני הערב. אני לא יודע מי בא אחריי, לא הייתי נוכח בחתימות שלהם". (שורות 2-6, 22-23 עמ' 36).

הגרסה הנ"ל של הנתבע כי הוא לא היה נוכח בעת חתימת האחים שלו וכי הוא חתם והלך לעבודה, הייתה כבושה ולא הועלתה בכתבי טענותיו של הנתבע, והיא מעלה תהיות וסימני שאלה, ומטילה ספק ודופי באמינות גרסתו לעניין חתימת התובעים, והתקבל הרושם כי הנתבע מנסה להרחיק עצמו מטענת הזיוף.

הנתבע כאמור, הוא זה אשר מכיר את עו"ד ר.ר. מסר כי תיאם עם הנתבע שהוא מגיע לבית האם (עמ' 23 שורה 1) בהתאם לעדות עו"ד ר.ר. מדובר באימא מבוגרת ומתקשה בהליכה (עמ' 22 שורות 31-36), אין זה הגיוני שהנתבע ישאיר את עו"ד בבית אמו לבדו וילך לעבודתו, כאשר אחיו לא נוכחים שם. בנוסף עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי בביקור השני היא הגיע לבית האם המנוחה והנתבע בשעה 17:00-18:00, והנתבע לא הסביר לאיזה מקום עבודה הוא נסע בשעות כאלה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

גם עו"ד ר.ר. לא התייחס לכך בעדותו, לא מסר כי הנתבע חתם והלך לעבודה והוא נשאר לבדו עם האם המנוחה. מעדות עו"ד ר.ר. ניתן להסיק כי הנתבע היה נוכח, וכדבריו: "הכנתי את מסמך החלוקה הגעתי בשנית אליה והיא חתמה עם הילדים. הגעתי אליה לכפר מוקיבלה בקומה הראשונה. מי שהיה זה הנתבע 1, היא חתמה בפני לגבי הזכויות שלה ואחרי זה כל אחד מהנתבעים הגיע וחתם והלך הם הגיעו לבית האם וחתמו בפני האם." (עמ' 20 שורות 25-28). בהמשך עו"ד ר.ר. שוב מסר כי בעת שהגיע לביקור השני, היו בבית, האם המנוחה והנתבע, ולאחר מכן כל אחד מהאחים-התובעים בא וחתם בנפרד (עמ' 27 שורות 20-24). וכשנאל מי זימן את האחים השיב כי לא זוכר זה היה הנתבע או האם (עמ' 25 שורות 31-32), אך הוא לא מסר בשום שלב בעדותו כי הנתבע לאחר שחתם הלך לעבודתו.

68. הנתבע ועו"ד ר.ר. נתנו גרסאות מתמהמהות ומתחמקות לעניין איך הגיעו התובעים לבית האם לחתימה ומי זימן אותם.

הנתבע מסר בעדותו כי אימו זימנה את האחים, וכשנשאל איך זימנה אותם, לא ידע לתת תשובה ברורה:

"ש. אימא שלך זימנה בטלפון?

ת. לא בטלפון ת' וח' היו בדרך כלל שני אחים, היה מסגד בדרך—בדרך כלל היו עוברים אצלה שותים קפה והולכים פעם בשבוע, ח' לא היה בא בכלל. היא דיברה איתם כשהיו באים אליה אז היא אמרה להם מחר או מחרתיים יבוא העו"ד אז באו וחתמו. ח' היה בא לבקר אותה פעם ב 3-4 חודשים ואז אמרה לו". (עמ' 13, 10-13).

אין בתשובת הנתבע שום מענה לשאלה, איך ידעו האחים שעו"ד הגיע ואיך האם זימנה האחים לבוא לחתום, כל אחד בשעה נפרדת.

עו"ד ר.ר. נשאל מי זימן האחים ונתן תשובה מתחמקת:

"ש. למה לא כולם הגיעו ביחד?

ת. לא יודיע.

ש. היה מתקשר לאחד אחד?

ת. האם הייתה מנהלת, כל אחד היה מגיע והוסבר לו ואז חתם.

ש. איך זה היה?

ת. לא זוכר. אבל כל אחד היה מגיע לאמא חותם ויוצא.

ש. מי התקשר לאחים?

ת. הנתבע או האמא, לא יודיע. (עמ' 25 שורות 26-32)

69. עו"ד ר.ר. מסר בחקירתו כי התרשם שמערכת היחסים בין האחים אינה תקינה, בגלל זה כל אחד הופיע בנפרד וחתם בפני האם, וכדבריו:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

1 " אני לא יודיע מה היה בניהם שלא רצו שכולם יהיו באותו מעמד" ו-" האם והנתבע לא רצו
2 שכולם יהיו באותו מעמד זה הרושם שקיבלתי" (עמ' 27 שורה 23, 29-30)

3
4 " הוא ביקש שאגיע לאמא הוא חשב שהאם תשפיע על מנת שיקבל את הנכס בשבילו בלבד"
5 (עמ' 24 שורה 27) ובהמשך:

6 "ש. האם ביקשת מהנתבע הלקוח שלך שיביא את האחים שלך למשרד?
7 ת. הוא רצה שהכל התנהל מול אמו כי הוא ידע טוב מאוד שאם ינהל את זה מול האחים זה
8 לא יצליח אבל במעמד האם שונה לגמרי מהמעמד שלו" (עמ' 25 שורות 17-18)
9 מנגד, הנתבע מסר בחקירתו כי לא היה סכסוך ביניהם והסכסוך נוצר רק לאחר הגשת
10 התביעה. (עמ' 36 שורה 17).

11
12 70. זיהוי התובעים-
13 אל מול עדותם וגרסתם העקבית והנחרצת של התובעים כי הם לא מכירים את עו"ד ר.ר., לא
14 הופיעו בפניו ולא חתמו בכלל על ההסכם, עו"ד ר.ר. לא ידע לזהות בוודאות את התובעים כמי
15 שחתמו בפניו.
16 עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי אינו מכיר את התובעים בהיכרות מוקדמת והמפגש איתם היה
17 למספר דקות וכדבריו: "ראיתי אותם למספר דקות ולא הכרתי אותם קודם לא מדובר
18 בלקוחות שלי אלא אנשים שהתבקשתי להחתיים אותם על מסמך ובכך הסתיימה עבודתי עם
19 אותם אנשים". (עמ' 22 שורות 24-26).
20 בעת שהתובעים נכנסו לאולם ביהמ"ש, נשאל עו"ד ר.ר. ע"י ב"כ התובע באם הוא מזהה את
21 התובעים, בהתחלה השיב כי הוא מזהה אותם אבל לא זוכר שמות, ובהמשך מסר תשובה
22 מתחמקת וכלשונו: "אני לא יכול לומר שמות, אני יכול לזהות חלק מהם, מהזיכרון שלי. לא
23 יכול שהיום אתה מבקש אחרי עשר שנים שאזכור אנשים שנפגשתי איתם כמה דקות כל
24 אחד, אנשים משתנים".

25
26 71. אי זיהוי ההסכם ע"י הנתבע-
27 במהלך חקירת הנתבע, הוצג בפניו ע"י ב"כ התובע הסכם חלוקת העיזבון נשוא המחלוקת,
28 אך הנתבע עצמו לא ידע לזהות את ההסכם, טען כי אינו זוכר את המסמך בדיוק ובהמשך טען
29 כי הוא לא קרא המסמך וסמך על מי שערך אותו, ואף חשב כי המדובר בצו ירושה. (עמ' 33
30 שורות 25-36, ועמ' 34 שורות 1-8), והדבר אומר דרשני !

31
32 72. מועד עריכת ההסכם-
33 סתירה נוספת בין גרסת הנתבע לבין גרסת עו"ד ר.ר., בעניין מועד עריכת הסכם חלוקת
34 העיזבון.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי ההסכם נערך לאחר שקיבלו אישור עקרוני מהמנהל שניתן להעביר הקרקע והבית ללא תמורה, בהקשר זה אזכיר כי, ההסכם נערך, לכאורה, ביום 9/4/2011 כאשר ההסכם בין המנהל לנתבע מס' 1 נערך ביום 9/4/2011 (נ/1). בעוד שהנתבע נתן גרסאות שונות בעניין זה: בכתב ההגנה טען כי, ההסכם נערך לאחר סיום ההליכים המשפטיים בבית המשפט המחוזי ולאחר שהנתבע שילם את התמורה למנהל מקרקעי ישראל, היורשים וויתרו על זכותם בעניין המקרקעין וחתמו על הסכם חלוקת עיזבון, (סעיף 17-ה); בתצהירו נתן גרסה שונה וטען כי ההסכם נערך לאחר שהחל הליך מו"מ בינו לבין המנהל ולפי דרישת המנהל ורצון אמו (סעיף 12); בחקירתו נתן גרסה מבולבלת, תחילה מסר כי הוא התחיל לטפל מול המנהל לאחר שהאם המנוחה והאחים חתמו לו על הוויתור (עמ' 34 שורות 14-29), וכשנתבקש להבהיר איך זה מתיישב עם האמור בתצהירו, מסר כי הוא לא זוכר בדיוק מה היה ועו"ד היה מטפל בהכל (עמ' 34 שורות 30-34) ובהמשך ניסה ליישב הסתירה בכך שנתן גרסה חדשה ומבולבלת כי תחילה היה הסכם בעל פה בין האם המנוחה לאחים או חלקם, ובהמשך ערכו הסכם בכתב (עמ' 35 שורות 17-30). שינוי בגרסאות השונות והמשתנות רק מעיב ופוגם במהימנותו של הנתבע, מה גם שגרסה חדשה זו, שהיה הסכם בעל פה ולאחר מכן היה הסכם בכתב לא היה לה זכר בכלל בכתבי הטענות.

73. מלבד האמור לעיל נסיבות חתימת ההסכם מעלות תהיות וסימני שאלה נוספים:

א. עו"ד ר.ר. מסר כי לאחר שקיבל אישור עקרוני מהמנהל להעברת המקרקעין ללא תמורה לעיזבון האב המנוח ז"ל, הוא פנה לאם בהיותה יורשת מחצית מהעיזבון. אולם בהתאם לצו הירושה הקיים האם יורשת 4/32 מהעיזבון, בלבד.

ב. אין חתימה של הצדדים על הדף הראשון של ההסכם והחתימה מופיעה רק על העמוד השני, עו"ד מסר בעניין זה: "כנראה טעות לא החתמתי אותם על העמוד הראשון. החתמתי אותם בדף השני איפה שכל אחד מיועדת לו החתימה" (עמ' 26 שורות שורה 24) עו"ד ר.ר. מסר בחקירתו כי הוא תרגם את ההסכם לשפה הערבית לצדדים, אך הדבר לא נרשם על גבי ההסכם וכדבריו: "אולי אני פספסתי ולא רשמתי שאני תרגמתי אבל אני זוכר שתרגמתי". (עמ' 24 שורה 13).

ג. עו"ד ר.ר. מסר בעדותו כי הוא זה אשר טיפל עבור הנתבע בהליך מול המנהל וערך את הסכם חלוקת העיזבון והחתים את הצדדים, והוא זה אשר טיפל בהעברת המקרקעין על שם הנתבע. הוא מסר כי עו"ד ממשרדו השלים את הרישום בלשכת רישום המקרקעין, הוא חתם על שטר המכר וטיפל בעניין הרישום ורוב העבודה התבצעה בשיתוף פעולה (עמ' 28 שורות 34-36). מהמסמכים אשר הוגשו עולה כי חתימת המנהל והנתבע על שטר המכר אומתה ע"י עו"ד אחר ולא ע"י עו"ד ר.ר. או מי ממשרדו. עו"ד ר.ר. לא ידע לתת הסבר סביר לכך (ע' 29 שורות 1-13).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

המניע להסכם-

74. הנתבע נתן גרסאות שונות ומשתנות לעניין המניע לכריתת הסכם וויתור היורשים לטובתו על זכותם בעיזבון, אך כל גרסאותיו הועלו לחלל הריק ללא שם בדל ראיה לביסוסן.

א. חלוקת מאוזנת ע"י האם המנוחה-

הנתבע טען בכתב ההגנה ובתצהיר כי, האם המנוחה בחרה בחייה לעשות חלוקת מאוזנת בין האחים, כאשר התובע מס' 1 למד בחו"ל במשך 17 שנים במהלכן האם המנוחה והאחים מימנו אותו, ועל כן היא לא ראתה כי התובע זכאי להיות בעלים של המקרקעין, התובע מס' 2 קיבל מאמו המנוחה דונם חקלאי ועל כן הסכים להסתלק מהעזבון, והתובע מס' 3 קיבל סיוע כספי מאמו המנוחה ולכן גם הוא הסתלק מהעזבון. הנתבע הפריח את טענותיו לחלל הריק מבלי להביא כל בדל ראיה לביסוסן. התובעים עצמם הכחישו טענות אלה.

התובע מס' 3 –האח הבכור, מסר בחקירתו " **אמא רצתה לחלק את הבית לכולם ולא רק לאחד. גם בשבוע האחרון שלפני שנפטרה ביקשה שהבית יתחלק בין כולם.** " (עמ' 37 שורות 34-36)ובהמשך :

" **אמא שלי אמרה לי שבוע לפני שמתה תחלק את הבית ל-4. לא ידעה אפילו שהבית רשום בטאבו על שמו של הנתבע** " (עמ' 39 שורות 15-16).

גם התובע מס' 2 הכחיש בחקירתו כי אמו פנתה אליהם בכלל בעניין בית המגורים או רישום הבית בטאבו, (עמ' 14 שורות 17-23). ואף מסר כי חלקת הקרקע אשר קיבלו מירושת האם, היא של ארבעת האחים ולא רק של האח ת', כטענת הנתבע. (עמ' 13 שורות 18-29) גם התובע מס' 2 הכחיש את הטענה שהוא קיבל לבדו קרקע חקלאית מהאם לבדו ומסר כי, הוא אכן מחזיק בקרקע חקלאית, אך גם הקרקע וגם בית המגורים יתחלקו בין האחים בחלקים שווים (עמ' 41 שורות 31-33).

יתר על כן, הסכם חלוקת העיזבון אינו כולל חלוקה של העיזבון ואין התייחסות לנכסים נוספים מלבד המקרקעין. ההסכם במהותו הינו כתב הסתלקות מעיזבון ולא הסכם חלוקה.

ב. מגורי הנתבע בבית המגורים-

לטענת הנתבע, הוא התגורר כל חייו בבית המגורים, השקיע בו, שיפץ אותו והרחיבו, ומכאן רצון האם והאחים לויתור על הבית לטובתו; אך גם כאן לא הצליח הנתבע להוכיח טענותיו. מעדויות הצדדים עולה כי, בית המגורים נבנה על ידי האב המנוח ובית זה שימש למגורי כל המשפחה.

התובע מס' 3 מסר בעדותו כי הבית והקרקע הם של האב המנוח, הוא זה אשר הקים את הבית בשנת 1968 אך לא דאג לרשום אותו של שמו (עמ' 38 שורות 3-13). חיזוק לגרסה זו נמצא בהיתר הבניה על שם האב המנוח עוד משנת 12/5/1970 (נ/3)

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

1
2 התובע מס' 1 מסר בעדותו כי הבית הוקם תחילה קומה מעל קומת עמודים, בהמשך נסגרה
3 קומת העמודים (קומת הקרקע-הקומה הראשונה), ההורים עברו להתגורר בקומת הקרקע
4 והבן הבכור ח' לאחר נישואיו עבר להתגורר בקומה השנייה, בהמשך ח' רכש מגרש ובנה את
5 ביתו. האחים ת' (התובע מס' 2) והנתבע התחתנו באותו יום, ת' התגורר בקומה השנייה
6 כאשר הנתבע התגורר בקומת הקרקע יחד עם האם המנוחה, בהמשך גם ת' רכש מגרש ובנה
7 את ביתו והנתבע עבר להתגורר בקומה השנייה. התובע התגורר עם אמו בקומה הראשונה עד
8 לנישואיו, הוא שיפץ את הבית אך לאחר מכן עבר להתגורר בשכירות, בהמשך בנו של הנתבע
9 התגורר בקומה הראשונה. (עמ' 16 שורות 8-16) (עמ' 14 שורות 4-11) (עמ' 12 שורות 4-1)
10
11 גם התובע מס' 2 מסר בעדותו כי הבית שימש למגורי המשפחה והבנים אשר התחתנו עמ' 41
12 שורות 21-23).
13 הנתבע לא הכחיש טענות אלה ולא סתר אותן.
14 מעדויות הצדדים עולה, אפוא, כי הבית שימש למגורי המשפחה וכל אחד התאים הבית
15 למגוריו. הנתבע לא הביא כל בדל ראיה שהוא שיפץ את בית המגורים לבדו.
16 בנסיבות, העובדה שהאחים לא התנגדו למגורי הנתבע או הבן שלו בבית המגורים, אינה מעידה
17 על וויתור על זכותם בבית המגורים.
18
19 ג. תשלום עבור המקרקעין-
20 בכתב ההגנה טען הנתבע כי הוא שילם למנהל מקרקעי ישראל את התמורה עבור הקרקע
21 בהתאם לפסק הדין (סעיף 17ה), בסעיף 14 לתצהירו מסר כי שילם ממיטב כספו לכל הגורמים
22 אשר טיפלו בעניין הבית נשוא המחלוקת, הן לרשות מקרקעי ישראל והן לכל יתר הגופים עד
23 לרישום הבעלות בטאבו על שמו, אך בחקירתו טען כי שילם עבור השמאי ובית המשפט ולא טען
24 לשום תשלום למנהל מקרקעי ישראל (ע' 37 שורות 16-19).
25 מעדות עו"ד ר.ר. עולה כי לא היה שום תשלום למנהל עבור המקרקעין/הבית, והעברת
26 המקרקעין הייתה ללא תמורה. (עמ' 20 שורות 10) כך גם עולה מסעיף 10 להסכם עצמו בין
27 המנהל לנתבע (מוצג 1/).
28 בהקשר זה אציין, כי הנתבע לא הביא כל אסמכתא לעניין תשלום כלשהו, לא למנהל או
29 לשמאי או תשלום הוצאות וכו'.
30 מלבד שליחת מכתב למנהל ע"י ב"כ הנתבע (2/נ) מיום 22/1/2010, הנתבע וב"כ לא פירטו
31 הפעולות אשר בוצעו, ההוצאות ששולמו וכו'.
32 בכל מקרה, גם אם הנתבע נשא לבדו בתשלום ההוצאות בטיפול מול המנהל, הרי שמורה לו
33 הזכות לתבוע העיזבון של האב המנוח להחזר הוצאות אלה, אך עדיין אין בכך כדי להעיד
34 שהיורשים וויתרו לו על זכותם במקרקעין.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

75. אי-הצגת דוגמאות חתימה של האם המנוחה -
לעניין חתימת האם, התובעים טענו והצהירו כי האם לא ידעה קרוא וכתוב וחתמה רק בטביעת
אצבע.
התובעים לא נחקרו בעניין זה. הנתבע ועל אף טענתו כי האם כן חתמה גם בעט לא הביא כל
דוגמא לחתימה של האם, בעט/או בכתב יד, כפי שביקש זאת בדיון מיום 26/4/2018.
מעדויות הצדדים עולה כי הנתבע התגורר יחד עם אימו בבית המגורים, בנוסף בחקירת הנתבע
התברר כי הוא זה אשר היה מתגורר עם האם והיה מיופה כוח של האם המנוחה והוא זה אשר
היה מחתים אותה על מסמכים שונים:
"ש. באיזה צורה חתמה האם?
ת. בחתימת יד שלה. לפעמים הייתה בטביעת אצבע ולפעמים בעט, אני נתתי לה עט והיא
חתמה.
ש. אתה היית מיופה כוח של האמא? היית חותם במקומה?
ת. לא, היא הייתה חותמת תמיד. אבל לפעמים הייתי מיופה כוח כשרצתה לקבל כסף של
הביטוח מהבנק הייתי מחתים אותה. הייתה לה קופסה והייתה עושה בטביעת אצבע זה
לפעמים יותר מהר, לפעמים הייתה רושמת את השם שלה
ש. איפה הייתה מחתים אותה במסמכי הבנק?
ת. בבית שלה". (עמ' 37 שורות 10-3).
על אף זאת, הנתבע לא הביא כל מסמך המעיד על כך שהאם גם חתמה בכתב יד/עט לצורך
השוואת חתימות, והדבר אומר דרשני ונוקף לחובתו.
אייני מקבלת טענת הנתבע כי התובעים לא הוכיחו כי אין מדובר בחתימה של האם.
לכאורה, נטל ההוכחה מוטל על התובעים, מכוח מעמדם כתובעים, לפי הכלל "המוציא מחברו
עליו הראיה". אלא שלצד כלל בסיסי זה, חלים במקרה שבפנינו מספר כללים המעבירים את
הנטל אל הנתבע.
כאמור, התובעים הכחישו את חתימתם וחתמת אימם המנוחה על הסכם העיזבון, ההסכם
המקורי לא הוגש, ועל כן חייב הנתבע המסתמך על החתימה, בהוכחת אמיתותה ראה – י.
זוסמן "דיני שטרות" (מהד. 6) עמ' 50 – ע"א 5293/90 בנק הפועלים בע"מ נ. שאול רחמים, ע"א
1845/90 רוני סיני נ. מגדל חברה לביטוח בע"מ, ע"א 4612/95 מתתיהו נ. שטיל, ע"א 1842/90
בר-לב נ. רפופרט).

מסקנה-

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

76. מכלל האמור לעיל מסתברת יותר המסקנה כי החתימה של התובעים והאם המנוחה על הסכם חלוקת העיזבון זויפה, וכי התובעים הוכיחו את תביעתם במידת הוודאות הנדרשת לפי מאזן ההסתברויות, ועל כן אני מורה על ביטול הסכם חלוקת העיזבון. בהינתן כי הזכות לקבלת המקרקעין ממנהל מקרקעי ישראל הינה של עיזבון האב המנוח ולאור צו הירושה של עיזבון האב המנוח מיום 13/4/1985, וצו הירושה של עיזבון האם המנוחה מיום 29/10/2018, מורה על תיקון הרשום בלשכת רישום המקרקעין באופן שהמקרקעין יירשמו על שם ארבעת היורשים – התובעים והנתבע- בחלקים שווים, באופן שכ"א יירשם כבעלים של 1/4 מהזכויות.

סוף דבר-

77. לאור כל האמור לעיל אני מורה כדלקמן:

א. אני מקבלת התביעה ומורה כי הסכם חלוקת העיזבון מיום 9/4/2011 בעניין עיזבון האב המנוח ז"ל, הינו בטל ומבוטל.

ב. אני מורה על תיקון רישום הבעלות בלשכת רישום המקרקעין, במקרקעין הידועים כחלקה 16 גוש 20015 במועצה אזורית X באופן שהבעלות במקרקעין תירשם ע"ש התובעים והנתבע בחלקים שווים, כדלקמן:

התובע מס' 1	1/4 מזכויות הבעלות.
התובע מס' 2	1/4 מזכויות הבעלות.
התובע מס' 3	1/4 מזכויות הבעלות.
הנתבע	1/4 מזכויות הבעלות.

ג. אני מחייבת את הנתבע לשלם לידי התובע מס' 1 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 10,000 ₪, ולשלם לכל אחד מהתובעים 2 ו-3 את הסך של 5,000 ₪.

הסכומים הנ"ל ישולמו בתוך 30 ימים, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום

ועד ליום התשלום המלא בפועל.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 62300-10-17

תיק חיצוני:

1
2
3
4

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים .

(ניתן לפרסום ללא שמות הצדדים ופרטים מזהים).

ג'מילה ג'בארין כליפה, שופטת

5
6
7
8
9
10
11